Türkiye Maden, Madeni Eşya ve Makina Sanayii İşçileri Sendikasının yayın organıdır.
Sahibi ve Yazı işleri müd. KEMAL TÜRKLER
İdarehane : İstanbul Cağaloğlu, Nuruosmaniye Caddesi No. 38
Telefon: 27 21 39
Basıldığı yer VAKIT MATBAASI

1 NİSAN 1959

MADEN-İŞ

Birlikten Kuvvet Doğar

YIL: 4 — SAYI : 33 | ON BEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR | FİATI : 15 Kuruş

Özel Sektör işçilerine zam

Grev hakkı olmadan kollektif iş akti yürümez ve işçiler istedikleri zamları alamazlar

Kemâl Türkler basına izahat vererek işçilerin isteğini belirti

Maden — İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler geçenlerde Basın mensuplarına, özel sektörde çalışan işçilerin durumunu ve sendikanın görüşünü belirten bir demeç vermiştir. Kemal Trükler şöyle demektedir:

Bu gün iktisadî Devlet Teşekküllerinde çalışan işçiler, bağlı bulundukları Bakanlıklar vasıtasiyle ücretlerine zaman zaman zam yaptırabilmektedirler. Nitekim son günlerde olduğu gibi Sümer Bank Etibank, Tekel, ve diğer İktisadî devlet teşekküllerine bağlı iş yerlerindeki işçiler az da olsa zam almışlardır.

Özel sektörde çalışan Maden ve Madeni eşya işçileri ise ya toplulukla iş ihtilâtı, yahut asgari ücretin tatbiki ile ücretlerin yükseltilmesine teşebbüs edebilmektedir.

ASGARİ ÜCRET

Kaldı ki, asgarî ücret en düşük ücret haddinin tesbitidir. Fakat, asgari ücret komisyonları çalışma tarzlarını gösteren yönetmeliğe uymamakta, ücretleri geçim şartlarının aşağısında tesbit etmektedirler.

ASGARİ ÜCRETLERE İTİRAZLARI TETKİK KURULU, Çalışma Bakanlığının bünyesi içinde işleyen bir teşekkül olduğu için, Bakanlığa hâkim olan Ekonomik ve Sosyal anlayışının dışına çıkmamakta ve zaman zaman mahalli asgeri ücret Komisyonu kararlarını işçi ücretleri aleyhine bozmaktadır.

HAKEM KURULLARI

Toplulukla iş ihtilâflarına gelince, İl ve Yüksek Hakem Kurulları dün olduğu gibi bugün de kendi aralarında prensip ve metot birliği kurmamıştır. Bu ise buu kurulların resmi birer otorite olmalarından ileri gelmektedir. Halbuki, iktisadi ve Sosyal meseleler tamamile ayrı bir ihtisas şidir. Garp dünyasında mekle sermayeyi ilgilendiren bütün meseleler evvelâ kendi aralarında anlaşma suretil halledilir. Anlaşma, yani kollektif pazarlık yapılamadığı takdirde bu ihtilâfı yine İHTİYARİ HAKEM dediğimiz tarafsız ve serbest ihtisas sahiplerinin kararları ile halledilir.

Bu durum tamamile Demokratik bir nizamın Sosyal ve İktsadî anlayışının uzun seneler tecrübesinden doğmuş müesseselerlir. Memleketimizde de bütün sosyal kanunlarımızın, bugünkü ileri Garp memleketlerindeki Demokratik prensiplere uydurulması için mevzuatımızın vazettiği müesseselerin değişmesi lâzımdır.

Bu arada kendilerinden bir

(Devamı 4. de)

Maden - İş'in idareciler kadrosunda bulunanlardan bir kısmı (soldan:) Sendika Müfettişi İsmail Sığın, Genel Başkan Kemal Türkler, Genel Sekreter Ruhi Yümlü, muhasebe bürosu müdürü Rüştü Özçelik, (ayakta:) Sendika Müfettişlerinden Hâmit Tüzün..

Maden - İş Sendikasının sür'atle kalkınmasında en başta hizmet gören Genel Başkan Kemal Türkler çalışma masasında...

Sendikalar birliği sosyal hayatın tablosunu çizdi

ÖZEL İŞYERLERİNDE ÇALIŞANLAR GÜÇ DURUMDA — VERGİLERİN AZALTILMASI LÂZIM — ÜCRETLER OYNAK MERDİVEN SİSTEMİ NE BAĞLANMALI

SENDİKALAR BİRLİĞİ, BASIN MENSUPLARINA ŞUNLARI BİLDİRMİŞTİR :

(Memleket davalarını umumi efkâra aksettirmek gibi, çok mühim bir vazifeyi ifa eden sizleri; buraya kadar yormamızın sebebi maalesef yıllardan beri bir düzene bağlanamıyan işçi ücretleri hakkındaki görüşlerimizi bir kerre daha açıklamak ihtiyacını duyuşumuzdur.

B. M. Meclisi, Hükûmetçe alınan son iktisadî tedbirlerin tabii bir neticesi olarak mebus, memur, emekli, dul ve yetim maaşlarına bir miktar zam yaptı Memurun asgarî ücreti 300 liraya çıkarıldı. Bu arada resmi sektörde çalışan işçilerin bir kısmına günün hayat şartları karşısında tatminkâr görmediğimiz bir miktar zam yapıldı. Bir kısmına da yapılacağı hakkında mevcut işçinin yüzde 60—70 ini teşkil eden hususi sektörde çalışan işçilerin yine dertleri ile baş başa bırakıldıklarını görmekle üzülmekteyiz. Milli sanayinin inkişafında ayni derecede emeği geçen iki sektör işçileri arasında mevcut müsavatsızlık bu kere de ortadan kadlırılmamıştır.

Bu aksaklığın bu güne kadar düzeltilmemesine sebep olarak, Liberal bir ekonomi sisteminde, kanun yolu ile özel sermayenin ücret arttırılması konusunda zorlanamıyacağı prensibi ileri sürülmekte idi. Bu kerrede hakim olan noktai nazar bu ise, zaman zaman çıkarılan ve halen yürürlükte bulunan bazı kanunların bu prensibe aykırı düştüğü kanaatindeyiz. Halen verilen ve verileceği söylenen zamlara rağmen durumlarından memnun olmayan Devlet sektörü işçileri yanında, bunların umumiyetle sahip oldukları ikramiye, çocuk, aile zammı, yemek ve çeşitli prim gibi sosyal yardımlardan tamamen mahrum bulunan hususi sektör işçilerinin hangi şartlarla yaşamakta oldukları açıkça görülür.

Resmi indeksler, ana baba, ve üç çocuktan müteşekkil bir ailenin gıda, ısıtma, aydınlatma, giyim, mesken ve ev eşyası için 1948 senesinde 429.13 lira aylık gelire ihtiyaç gösterirken, 1958 senesi 7. ci ayında, ayni zaruri masraflar için 842.71 lira aylık gelire ihtiyaç olduğunu ifade etmektedir. Halen bu parayı işçilerin yüzde kaçı kazanmaktadır? Kaldıki, 1958 senesi temmuzundan bu yana nakil vasıtalarına yüzde 70, Tekel maddelerine keza yüzde 70 Sümerbank mamullerine yüzde 40 civarında yapılan zamlarla, bunların tesiriyle diğer ihtiyaç maddelerine yapılan ilâveler, işçilerin geçim şartlarını daha da ağırlaştırmıştır. Bu gün tatbik edilmekte olan asgarî ücret günde 640 ila 800 kuruş civarında olup, bu ücretlerle çalışan on binlerce işçi, umumiyetle, ailelerini, bir odada barındırmakta, kiraların yüksekliği yüzünden daha müsait imkânlara sahip olamadığından, ailesi efradının ahlaki durumları sarsılmaktadır. Geçim zorlukları aile bağlarını gevşetmektedir. Babalar mektep çağındaki çocuklarını, tehlikeleri göze alarak, geceleri dahi çalıştırmak mecburiyetinde kalmakta, genç analar, emzikli çocuklarını bırakarak ekmek parası pe

(Devamı 4. de)

Sosyal Mevzuata Genel Bakış

BEDİİ SÜNGÜTAY

Bundan evvelki yazılarımızı tâkip eden okuyucular 1921 yılında yâni memleket henüz bir Kurtuluş Savaşı içindeyken Türkiye B. M. M. Hükûmetinin çıkardığı ilk sosyal mevzuatımız olan 151 sayılı (EREĞLİ HAVZA'İ FAHMİYESİNDEKİ Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik) Kanundan bahsettiğimizi hâtırlayacaklardır.

Bu Kanunun Maden İşçilerine sağladığı hak ve menfaatleri şöylece hülâsa edebiliriz. Bu tarihe kadar yapıla geldiği gibi, madenlerde çalışan işçiler angaryadan kurtulacaklardı. Kanun cebren insan çalıştırmayı yasak etmişti. Maden işçileri bundan böyle günde sekiz saat çalışacak, iş kazasına uğrayanlara, Malûl kalanlara veya bu sebeplerle ölen işçilerin ailelerine tazminat verilecek, hastalanan işçilerin sağlık ve ilâç ihtiyaçları giderilecek, işçi yardımlaşma sandıkları kurulacak, işçi ücretleri üçlü bir komisyon tarafından tesbit edilecek, meslekî kurslar açılacak, genç işçiler eğitime tâbi tutulacaklardı. Hükûmet, bu saydığımız hükümleri yerine getirmeyen madencilerin ruhsatnâmelerinin feshi yoluna gidebilecekti.

Görüldüğü gibi Türkiye'nin ölüm, dirim savaşını zaferle neticelendiren Millî Hareket artık yer, yer Memleket Sanayiinin Ku

(Devamı 4. sayfada)

Maden iş'e bina yapma çalışması

Teşkil edilen Komisyon, faaliyet proğramını çizdi, hedefe süratle varılacak

Geçen sayımızda çalışmaya başladığını bildirdiğim Maden İş Sendikası bina yaptırma komisyonu hazırladığı raporu idare heyetin sunmuştur.

Komisyon, çalışmalarını — daha çok— gelir kaynaklarını tesbite yarayacak esaslar üzerinde teksif etmiştir. Komisyon raporunu ufak değişikliklerle, kabul eden idare heyeti, ana fikirleri ele alarak genişletmiş ve tatbikatta alacağı şekil ortaya çıkarılmıştır.

Son şekli ile genel idare kuruluna sunulan rapor, müzakere edilmiş ve yapılacak bina kampanyası Türkiye ölçüsünde umumîleştirilmiştir.

Genel idare kurulunun bu kararı, Türkiye teşkilâtına duyurulmuş ve gerekli talimat verilmiştir.

Bütün Maden—İş camiasınca bir arzu olarak duyulan, fakat fikir olarak ifade edilememiş olan bir "Sendika binası" ihtiyacının bu şekilde ortaya atılmış olması çok geniş yankılar uyandıran bir hâdise olmuştur.

Sendikanın iş kolu ile ilgili işverenlerin de katıldıkları teberru kampanyası hızla gelişmektedir. Başlangıçta çok uzun vâdeli olarak ele alınan teşebbüsün, tahminler hilâfına, düşünülenden çok daha kısa bir zaman içinde gerçekleşeceği —bugünkü duruma bakarak— rahatça söylenebilir.

Sendika idarecileri "Bina

(Devamı 4. de)

Sendika üyelere zam sağladı

Av Fişeği ve Arıtaş tel çivi fabrikalarındaki üyeler memnun

Seramik Fabrikası sendika idarecileri tarafından gezildi

Üyelerinin içinde bulundukları iş ve geçim şartlarının ıslâhını ve giderek bu şartları normale irca etmeyi kendine gaye edinen Türkiye Maden—İş Sendikası, bu konuyla ilgili hususları titizlikle ele alıp incelemekte ve ötedenberi yaptığı gibi gerekli formaliteleri yerine getirerek kısa zamanda neticenin alınmasına çalışmaktadır.

Bu cümleden olarak, Av Fişeği fabrikası ile çıkmış olan iş ihtilâfında il hakem kurulu işçi ücretlerine yüzde 25 zam yapılmasına karar vermiş, yapılması istenen zam miktarı Türkiye Maden—İş Sendikasınca kifayetsiz görüldüğünden; İl Hakem Kurulunun kararına yüksek hakem kurulu nezdinde itiraz edilmiştir.

Sendika çevreleri, yüksek hakem kurulunun, itiraz sebeplerini haklı bularak günün şartlarına daha uygun bir zam miktarının tesbit edileceği kanaatini izhar etmektedirler.

*

Türkiye Maden—İş Sendikası ile Arı taş, tel, çivi fabrikası arasındaki münasebetlerin anlayış havası içinde gelişmekte olduğu haber alınmıştır.

Bahis mevzuu işyerinde çalışmakta olan Türkiye Maden—İş Sendikası üyelerinin günlük ücretlerine yapılan 100—150 kuruş arasındaki zam miktarının işçilerce kifayetsiz görülerek çıkartılmasını istedikleri toplulukla iş ihtilâfı talebi, sendikaca incelendikten sonra talebin haklılığına hükmedilerek gerekli formaliteler tamamlanmış ve ihtilâf açılmıştır.

9 Mart 1959 günü tertiplenen uzlaşma toplantısında Maden—İş Sendikasının bu mevzuda ileri sürdüğü görüşü kabul eden işyeri idarecileri yaptıkları 100—150 kuruşluk zamlara ilâveten 50 kuruşluk bir zam yapmayı kabul etmişlerdir.

Bu suretle işçilerin günlük ücretlerine 150—200 kuruş arasında bir zam sağlanmıştır.

Bu arada, Maden—İş Sendikasının üyelerini yetiştirmek bakımından düzenlediği faaliyetlere fabrika içinde imkân vereceklerini vâdeden idarecilerin bu davranışı, sendika çevrelerinde müsbet karşılanmış ve "Sendikanın rolünün —geç de olsa— işverenler tarafından anlaşılmakğa başlanmasının ümitli bir gidişe işaret olduğu" üzerinde durulmuştur.

*

Türkiye Maden - İş Sendikası, yakın zamanda kurulan ve kendi sahasında büyük bir boşluğu dolduran Eczacıbaşı Seramik fabrikasiyle ilgili çalışmalarını geliştirmektedir.

11 Mart 1959 da Sendika genel başkanı Kemal Türkler, sosyal müşavir Bedi Süngütay ve sendika müfettişinden kurulu 3 kişilik bir heyetle yapılan tanışma ziyareti, fabrika işçileri arasında büyük bir memnunluk uyandırmıştır. Bu arada işçi mümessilleri, sendika temsilcileriyle konuşup meseleleri hakkında bilgi vererek izahat istemişler ve bilhassa sendika bahsinde çeşitli sorular sorarak aydınlatılmalarını istemişlerdir. İşçi mümessillerinin bu uyanık ve mütecessis hali takdirle karşılanmıştır. Gittikçe gelişen sıcak bir atmosfer içinde, konuşmalar genişliği, rahatlığı, modernliği hemen dikkati çeken yemekhanede yenen yemek boyunca da aynı hararet devam etmiştir.

Fabriak idarecilerinin ziyaret esnasınna gösterdikleri alâka, sendika temsilcilerince müsbet karşılanmış ve münasebetlerin anlayış havası içinde gelişmesi arzusuna bir delil olarak kabul edilmiştir.

18 Mart 1959 Çarşamba günü işçi arkadaşların dileğini yerine getirmek için gene genel başkan Kemal Türkler ve müfettişlerden biri tarafından yapılan 2 nci ziyaret çok faydalı olmuştur.

Aynı zamanda toplantı salonu olarak kullanılabilen yemek salonunda yapılan ve bü

(Devamı 3. sayfada)

Maden - İş muhasebe bürosu müdürü Rüştü Özçelik; işçilerle aidat, biriktirme, kooperatifle alâkalı ödemelerini ve yardım sandığı alacaklarını ıntizamla işletmekte ve bütün Maden - İş mensuplarının takdirini kazanmaktadır. Resimde, Rüştü Özçelik, defteri işlerken görülüyor...

Sendikanın beyni mevkiinde olan Genel Sekreter Ruhi Yümlü, Kemal Türklerle istişarede

Maden-iş'in Biriktirme Sandığı

Törenle faaliyete geçti, üyeler sandığa rağbet gösteriyor

Geçen sayımızda açılacağını haber verdiğimiz Türkiye Maden—İş Sendikası Biriktirme Sendığı 7 Şubat 1959 Cumartesi günü merasimle açılmış ve üyelerin hizmetine girmiştir.

Sendika genel başkanının, Maden—İş camiası ile ilgili meseleleri müzakere etmek üzere Ankaraya gitmiş olmasiyle, açılış törenini idare eden genel başkan vekili Kâzım Narmanlı, bu münasebetle yaptığı konuşmada, sandığın kuruluş sebeplerini ve gayelerini izah etmiş, ayrıca, sendikanın üyelerine geniş çapta faydalı olabilmesinin şartını sendika — üye temasının sıklığında görülmesi icap ettiğini söyliyerek hazır bulunanların dikkatini bilhassa bu noktaya çekmiştir.

Açılıştan sonra üyeler, biriktirme sendikasına ilk tasarruflarını hayırlı olması temennisiyle yatırmışlar ve kendilerine cüzdanları verilmiştir.

Törenden sonra yer yer gruplar halinde toplanılarak işçi ve sendika meselelerine ait fikir teatileri geç vakte kadar samimî bir hava içinde devam etmiştir.

Eğmirde Sendikanın yeni ve mühim başarıları

SENDİKA ŞUBESİ HİÇ BİR HAKSIZLIK YAPILMASINA MEYDAN VERMİYOR, ÖNEMLİ KONULARA EL ATTI,

Edremit, Eğmir Demir Madeni Dümeks Ticaret Türk Anonim Ortaklığı İşyeri İdare Âmirlerinin bilumum işçilere eşit muamele ve tarafsız menfaatlar sağlamakta ve kanunî hak vecibelerini alâka ile tâkip ve intaç etmiş olduklarını sigortalardan istirahatten mütevellit ödenekleri müktesep bir hak kesbetmiş olmasına göre, işçiye suhulet göstererek Sendikaya müracaat etmelerinin esaslı bir faydalar sağlanmış olacağını bildirmiş olduklarından memnunluk duyduklarını işçiler sendikaya gelerek durumu bildirmişlerdir.

İş kazaları ile meslek hastalıkları muvacehesindeki durumlarının işçiyi tenvir ve iş ahlâkı işçi kültürünün arttırılması bakımından konferans verir gibi işçiye rehberlik etmiş olduklarını ayrıca bildirmişlerdir.

Yemekhanelerinin temiz yemeklerinin muntazam ve tam kalorili hamam teşkilâtının temiz ve levazımatının yerinde tam sıhhî bir durumda olduğunu söylemeleri üzerine sendikamızca görülerek müşahede edilmiş ve bu iş sahasının görülmeğe lâyık ve değerli eserler temin edilmiştir revir tertibatı sıhhate uygun olarak 15 yataklı iki hasta bakıcısı ve bir temizlikçisi olmak üzere, üç işçi çalıştırılmaktadır. Koğuş ve revirde soba tertibatı temin edilmiş işçilerin işe girişleri havanın soğuk olmasından kendi isteklerine bağlıdır.

Soğuk havalarda işçilerin üşümemesi için idare âmirleri ocaklarda ateş yakılmasına emir vermiş oldukları iş sahasında istihsalin artması işçiyi sevinçli bir surette çalışmasiyle istihsalin artması mümkün kılınmıştır. İdare âmirlerinin işçilere yeknesak çalışan bir insanın gerçek bir yaşama imkânının temin edilmiştir. Bu halin ciddî, içtimaî ve hukukî bakımlardan da işçi menfaatlarını sağlamak hususunda göstermiş oldukları hüsnüniyet ve kaidelere temerküz etmiş olmasından dolayı bütün işçiler memnun kalmakta ve o nisbette çalışmalarına devam etmiş bulunmaktadırlar. Mezkûr iş sahasında dirlik ve düzenliğin gittikçe artması memnuniyeti mucip bulunmaktadır.

İş Kanununun işçiye bahşetmiş olduğu hak vecibelerini idare âmirleri kendilerine anlatarak, bir yol göstermek hususiyetinde dirler. Eşit muamelelerin iştira gücünün çarelerini oynak merdiven sisteminin tatbiki zarureti anlatılmış, ancak bu suretle işçilerin geçimlerinin düzenleneceği belirtilmiştir.

İşletmenin Müdürü sayın Bay Naci Seyhanlı'nın direktifleri ile idare âmirlerinin kilâkis yüksek mühendis İhsan Aylâ, idare âmiri Çetin Ocakoğlu, saha âmiri Mustafa Kılıçkaplan'dan müteşekkil idare âmirlerinin iradetikleri emirleri iktizasındandır. Nitekim son zamanlarda idare âmirlerinden Çetin Ocakoğlu'nun, işçi üzerindeki hassasiyetle durumu Sendikamızca ve bütün işçilerce sevinçle karşılanmış ve takdir edilmiş, tam bir işçi uzmanıdır.

Son zamanlarda Erzurum ve havalisinden gelen işçiler normal bir çalışma gücünü muhafaza etmekte ve bunların başlarında bulunan Ocak Çavuşlarından Recep Durmaz, Nevzat Durmaz, Kerim Aslan, Hasan Efe ve Hüseyin Şimşek'ten teşekkül etmiş kimseleri iş sahasında çalışma gayretleri yeni gelmelerine nazaran eski işçilerle âyarlama gitmekte oldukları için ciddiyetini muhafaza etmiş durumdadırlar.

İşyerlerinde temizlik cihetlerinin koğuslarda vesair müştemilâtta DDT'nin fevkinde olan ve İstanbul'dan temin edilmiş bulunan emsali haşaratı öldürücü Diazinon İlâçlarının doktor Şevket Güvenç tarafından her yerde istimal edilmesi için gerekli tertibat alınmıştır.

Memleketin İşçi evlâtlarına kendi evlâtlarının müşfik ve saadetlerine nasıl bağlı iseler iş sahasındaki işçilere de bir evlât muamelesi yapılmasında ki, büyük bir insanlık ideallerinin hiç durmadan temerküz etmiş olması işçi arasında derin sevinç yaratmış bulunmaktadır. İşyerinde sendika vasıtası ile temin edilen iş huzurundan işçide işverende istifade etmektedir. İdareciler şimdi işçiye daha iyi bakmaktadır.

Edremit Akçay Maden nakliyat Müteahhidi Kâzım Kemallının Şöferi bulunduğu bir sırada bila sebep işinden Kovulmuş ve sendikaya gelerek durumu bildirmesi üzerine sendika Şubemizce harakete geçilerek tahkikine başlanmış olduğunu haber alan Kazim Kemallı derhal üyemiz Mehmet Kayacana ilişik Mektubu göndererek Tekrar işe davet etmiş ve ayrıcada Sendikaya durumun bildirilmesini gizlice elamanlarından şifahî ricada bulunmuş olduğunu üyemiz sendikaya gelerek Ricalı Mektubunu ibraz ederek durumun sendikaca tahkikini istemiştir. 26.2.1959 günü Dümeks işyerindeki ocaklardan maden Yüklemekte olan söför Ahmet Ölmez ismindeki bir üyemiz arabasının firenleri bozuk olup tam defransıyelinin tertibatını iyi kullanamadığı ve zaten bütün arabalarının muhakkak surette trafik nizamına uygun olmaması sebebile ocakta ters çevrilmiş ve üyemiz arabanın altında ağır surette yaralanmasına sebebiyet verilmiştir hadise mahalline giden Sekreter Hüseyin günerin Luzumlu tahkikatı yapmış ve üyemiz derhal Edremit memleket hastahanesine kaldırılmıştır. Üyemizin durumu şimdilik normaldır.

Dümeks İşyerinde Çalışmakta iken iş sahasında kazanmış olduğu meslek hastalığından vefat eden Ramazan Yıldızın mezkur işyerinde beş senelik Sigortalı olmasından işletmece doktor Şevket Güvenç ve İsmet Özyıldırım tarafından 28 günlük bir işçi olarak sigortalara bildirilmiş ve Sendikamızca merhumun ailesi efradının 6900 sayılı kanun gereğince bir hak Talep edilmiş bulunduğu bu bakımdan evrakı ikmal ve intacı sırasında şirketin vermiş olduğu bu şerhin izlesi Ciheti sendikamızca temin edilmiş ve evrak yeniden muameleye Tevessül edilmek suretile Luzumlu belgeler Temin edilmiştir.

Yine Mortaş Demir İşletmesinde çalışmakta iken iş yerinde kazanmış oldugu meslek hastalığından Edremit memleket hastahanesinde vefat etmiş olan sigortalı Ali Kırın ailesine cenaze masraflarının verilmemiş olmasından müteveffanın karısı Murisi Ümmühan Kır sendikaya gelerek durumu bildirmiş ve 6900 sayılı kanunun ve 5417 sayılı kanun hükümlerine göre bir hak talep etmiş bulunduğundan talebe müstenit muameleye tevessül olunması hakkında luzumlu mercilerden Belgeler temin edilmiş ve sigortalara müracaat edilerek cenaze masrafları ile işverenler tarafından primleri karşılığının tediyesi sağlanmıştır.

Yine ayni işyeri işçilerinden gözüne taş kaçarak maluliyetine sebebiyet verildiğinden sendikamızca bir seneye yakın zamandır takip ve intacı ancak mümkün olan üyemiz Ali Akdeniz hakkındaki evrak neticelenerek parasının çalışmış olduğu iş yerine gönderilmesi lazım iken işçi sigortaları Kurumu Umum müdürlügüne Ordu vilâyeti evresine gönderilmiş ve sendikamızca bu durum derhal umum müdürlüge yazılarak üyemizi magduriyetten vikayesi saglanmıştır. Üyemiz sag gözünü tamamen kayıp etmiş olduğundan kendisine üç ayda bir verilmek üzere 139 lira 63 kuruş tahsis edilmiş ve bu tahsisin sermaye ye çevrilmesi suretile toptan ödenmesini sendikaya gelerek talep etmiş işbu talep üzerine Balıkesir İşçi Sigortalarına ve Umum M. lügüne yazışmalar yapılmış ve şimdilik kendisine 9 aylık teraküm eden bir tahsisin süresi olan 400 lira 47 kuruşun 31.1.1959 tarihine kadar muteber olmak suretile ziraat bankası Edremit ajanslığına gönderilmesi husus saglanmıştır.

Dümeks işyeri doktoru ve sigorta anlaşmalı hekimi Şevket Güvencin işçilerin istirahatlarından mütevellit ödeneklerinin sigortalardan gelip gelmediginin anlaşılması için müracaat ettiklerinde Doktor tarafından tektir edilmekte olduğunu işçiler sendikaya gelerek durumu bildirmişlerdir, yine üyelerimizden bir işçinin evvelce işyerinde bacagının kırılması ile nükseden bu arızanın gittikce şiddet göstererek muayene için doktora müracaat ettiğinde işçiyi kovmuş ve bir daha gelmemesini ve sendikaya git, durumunu sendika düzeltsin diyarek hakaret ettiği iddia edilmiştir. Bu gibi şikâyetler çok artmıştır

ukalasın sendika da ukala birbirlerinizin derdini orada anlatın diyerek işçiyi kovmuştur. yine üyelerimizden bir işçi doktora giderek eski almış olduğu istirahat ödeneginin halen gelmemiş olduğundan örnek nolarının bildirilmesini israr etmiş bu üyede senin haberin yokmu sen burada sendika olduğunu bilmiyor musun, git derdini orada anla demiştir yine işçilerden birinin kafasına taş kaçmak suretile hafif yaralanması ile neticelenen bu arızanın muayenesine bakmayarak işçiyi baştan savmıştır. Bu da işçiler arasında üzüntü yaratmışıtr.

Balıkesirde de Asgari ücret tesbiti sağlandı

Elektirik işçileri için kabul edilen asgarî ücret

Türkiye Maden - İş Sendikası genel sekreteri Ruhi Yümlü'nün de iştirak ettiği Balıkesir bölgesi asgarî ücret tesbit komisyonu, çalışmalarını bitirmiş ve Balıkesir bölgesi moden kömürü, taş ve kum ocaklarında çalışan işçilerin yevmiyelerini: 18 yaşından yukarı olanlar için 8,5 TL.; 18 yaşından küçük olanlar için 7,5 T.L. olarak tesbit etmiştir.

Karar, 7 kişilik komisyonda ekseriyetle alınmıştır. 2 kişi muhalif kalmıştır.

●

İstanbul vilâyeti hudutları dahilinde bulunan ve "Elektrik tesisat malzemesi ve elektrikle çalışan eşya, malzeme, cihaz imali" iş kolunda kurulu işyerlerinde çalışan işçilerin asgarî ücretleri 2.2.1959 tarihinde tesbit edilmiştir.

Maden—İş Sendikası genel başkanı Kemal Türkler'in sendika temsilcisi ve Avni Erakalın'ın işçi temsilcisi olarak katıldıkları asgarî ücret tesbit komisyonu ilgili işyeri işçilerinin asgarî ücretlerini:

Senede 2 maaş ikramiye ve çocuk parası vermiyen işyerlerinde; 16 yaşından yukarı olanlar için saatte 120 kuruş.

16 yaşından küçük olanlar için saatte 100 kuruş..

Senede 2 maaş ikramiye ve çocuk parası veren işyerlerinde: 16 yaşından yukarı olanlar için saatte 105 kuruş.

16 yaşından küçük olanlar için saatte 90 kuruş olarak tesbit etmiştir.

Gazetelerle ilân edildiği günde yürürlüğe giren komisyin kararının tatbiki hususunda Türkiye Maden—İş Sendikası dikkatle çalışmalarını yürütmekte ve ilgili işyerleriyle devamlı surette temas halinde bulunmaktadır.

işçiler Mümessil Seçiyor

"İş Kanununun değişik 78. maddesi gereğince işverenle işçiler arasındaki iş uyuşmazlıklarını uzlatırmaya çalşımak vazifesini yapacak olan olan temsilci işçilerin genel seçimi iki yılda bir defa ve tek senelerin Mart ayının başından Mayıs ayının sonuna kadar devam eden süre içinde yapılır.'"

Bugünlerde, iş uyuşmazlıklarını uzlaştırma ve tahkim tüzüğünün yukarıya aldığımız maddesinde tarif edilen devreyi yaşyoruz.

Aldığımız haberleri bütün iş yerlerinde hummalı bir faaliyetin hüküm sürdüğü merkezindedir.

Türkiye Maden—İş Sendikası bu husustaki çalışmalarını hızlandırmış ve işyerlerindeki temsilcileriyle temaslarnı sıklaştırmıştır.

İşveren baskısının doğuracağı kötü neticeleri gözönünde bulunduran sendika, işçilere dikkatli olmalarını, seçecekleri mümessillerin sağlam karakterli, cesur, nemelâzımcı olmayan ve sendika ile işbirlişi yapmayı gaye edinen kimseler olmasını tavsiye etmektedir.

Öbür taraftan, formalitelerde hata yapılmasını önlemek için, sendika idaresi, seçimlerle ilgili bütün evrakları hazırlatarak teksir ettirmiş ve ilgili iş yerlerine dağıtmaya başlamıştır.

Seçim safhaları ve formaliteler sendikasının tayin ettiği müfettişler tarafından konrol edilmekte ve işçilerin bu hususta herhangi bir şikâyeti olup olmadığı araştırlımaktadır.

Vasat bir Ingiliz inşaat işçisinin yaşama şartları

Enteresan bir kıyaslama yapmak faydalı olacaktır

PATRİCK evli ve iki çocuk sahibi olup, inşaat hafriyatında çalışan alâlede bir işçidir.

Bu gibi işlerde haftalık normal çalışma müddeti 44 saatten ibarettir. Fakat, Londra'da inşaat işçisi nadir bulunduğundan, Patrick'in mensup olduğu firma ona fazla mesai de vermek suretiyle, haftalık ücretini 50 saate getirir. İkinci çocuğunun dünyaya gelmesinden beri kendisine resmen iki saatlik çalışmasına tekabül eden miktarda bir de "Alie Tahsisatı,, ile tediye olunmakta; netice itibariyle, 52 saatlik çalışma onun masraflarına esas teşkil etmektedir.

SENDİKA İÇİN

Patrick, gelir vergisi ödemez; fakat Millî Sigortaya iştirâki mecburidir. Bu iştirâk onu kazaya ve işsizliğe karşı sigorta eylediği gibi, tekaüdiyeye de hak kazandırır. Elli iki saatlik çalışmasının yüzde 1,75 ini bu iştirâke sarfeder. On iki dakikalık kazancını da ayrıca sendika hissesi olarak öder.

Patrick, haftalık oda kirasını bir buçuk saatte kazanır. Lâkin, banliyödeki yeni evinin kirasını temin edebilmesi için 6.5 saatten fazla çalışması lâzımdır. Evin şehre oldukça uzak bir mesafede bulunması, çalışmaya gelebilmesi için nisbeten yüksek bir vasıta parası ödemesini icabettirir. Ancak, bu para — inşaat ticaretinde âdet olduğu veçhiyle — işveren tarafından ödenir. Bununla beraber, Patrick'in haftada bir saatten fazla kazancı, yine de diğer vasıta masraflarına gider.

Yeni evin, ön tarafında küçük bir çiçek bahçesi ve arka tarafta da sebzelik ve çayırlık olarak kullanılan geniş bir arsasiyle, oldukça güzel sayılır. En yakın dükkâna yaya olarak rahat rahat 20 dakikada gidilebilir. Evin zemin katında mutfakla birlikte büyükçe bir oturma odası, üst katta da iki yatak odası, bir banyo ve tuvalet bulunuyor. Odalar, mefruşatça pek zengin sayılmaz: yegâne mobilyaları bir odada toplanmıştır.

İNŞAAT İŞÇİSİNİN HAFTALIK YİYECEĞİ

Patrick, ücretinin 25 saatliğine tekabül eden miktarın karısına verir. Şimdi onu dinleyelim: "Bu paranın hemen hemen hepsini yiyeceğe sarfederim; fakat size aldıklarımı kat'î olarak söyliyemiyeceğim, zira bunlar haftadan haftaya değişir. Pazarları öğle yemeği için ekseriya rosto hazırlarım. Bundan ertesi güne de kalır; bu suretle haftalık çamaşırlarımızı yıkadığım pazartesi günleri yemek pisirmek külfeti olmaz. Diğer günler ciğer, yürek biftek gibi şeyler yeriz. Haftada 5 kilo kadar da patates, 2 kilo lâhana, bir miktar soğan ve muhtemelen 5 kutu konserve bezelye ve yahut fırında pişmiş fasulye sarfederiz. Öyle fazla çay kahve de içmeyiz. Fakat, kahvaltı için haftada mutlaka iki düzine yumurta satın alırım. Biraz da tereyağı. Sütçü günde, yarımşar litrelik iki şişe süt getirir. Lâkin çocuklarımızın ikisi de 5 yaşından küçük olduğu için, onların sütüne normal fiatın yarısını öderim.,,

HAVAGAZI ve ELEKTRİK

Patrick'in karısı, çocuklar doğmazdan evvel terzi imiş, bu sebeple Patrick, dışardan ancak karısının yapamadığı şeyleri satın almaktadır.

Mutfaktaki gaz saati, her gün Patrick'in çalışmasının 28 — 30 dakikalığına tekabül eden miktarda sarfiyat kaydeder. Bütün kış boyunca, oturma odasının teshini, hava vaziyetine göre, aşağı yukarı bir haftalık kazanca mal olur.

Yine Patrick'in karısı anlatıyor: "Elektrik hesabı üç ayda bir gelmektedir. Bunun ne kadar tutacağı belli olmaz, ama elimden geldiği kadar tasarrufa riayet ederim. Hafta sonunda Patrick'in bana verdiği paradan tabiatiyle birşey kalmaz."

.. VE TASARRUF

Kazancının 15 saatliği Patrick'e cep harçlığı olarak kalmaktadır. Bu paradan ne kadarının sigaraya, ne kadarının biraya ve ne kadarının da eğlence masraflarına gittiği kat'î olarak belli olmaz. Maamafih büütn bunlardan sonra bir para artarsa, bu büyük çaptaki alışverişlerde kullanılmak üzere bir fon'da toplanır. Yeni eve taşınalı beri, fon ciddî surette muamele görmüştür. Meselâ; yeniden iki yatak, büyük çocukları için bir şilte (kazancın 54 saatliği), oturma odasına muşamba kaplıncın 12 saatliği), hol ve merdivenler için de halı satın almışlar. Şimdi onlar bütün tasarruflarını sarfetmiş durumdalar. Maamafih daha fazla mefruşata da ihtiyaçları yok. İsterlerse, bundan sonrakileri taksitle satın alabilirler.

Bu, Patrick'in haftada 15 saatlik ihtiyatının, kredi ile mübayaa edecekleri şeylerin bedellerinin ödenmesine tahsisi mânasına gelecektir ki, bu yüzden Patrick ve karısı, 15 günlük ücretli tatillerini de evlerinden başka bir yerde geçirmiyecekler demektir..

John SHERWOOD
(16.2.1959 Tarihli VATAN Gazatesinden)

Sendika Cep Takvimi Hazırlıyor

Türkiye Maden - İş Sendikası, üyelerinin günlük hayatta ihtiyaç duydukları her konuda aradıkları bilgileri, iş hukuku ve sigorta mevzuatına ait bilgileri de içine alan bir cep takvimi hazırlamayı düşünmektedir.

Satışından elde edilecek gelirinin bina yaptırma fonuna ayrılması kararlaştırılan bahis konusu cep takvimlerinin eksiksiz ve mükemmel bir şekilde hazırlanması için titizlikle çalışılmaktadır.

Üyelerimiz, cep takvimine girmesini arzu ettikleri konuları, Maden—İş Gazetesi, Nuruosmaniye cad. No: 38 Cağaloğlu adresine yazmalıdırlar.

Maden - İş Genel Başkanı Türkler, Genel Sekreter Yümlü, Sendika müfettişi Sığın'la...

İzmirden Haberler

SENDİKA MÜFETTİŞİ ALİ İHSAN ÖZDEMİR, ÇALIŞMALARI HIZLANDIRMAK İÇİN İZMİRE GİTTİ

İzmirden Ali İhsan Özdemir bildiriyor:

İzmirde kurulu işyerlerinde çalışan Sendika temsilcilerinin, gelişmesi ve işlerinde verimli olmalarını sağlıyacak olan Sendikanın tertip etmiş olduğu işçi yetiştirme seminerinin bütün hazırlıkları ikmal edilmiş ve pek yakında ders vermeye başlanacaktır.

Ders verecek hocalar İzmirde A ve B tipi seminerlerine iştirak etmiş Sendika temsilcileri ile ayrıca avukatlar sendikamızın Genel Başkanı Kemal Türkler ve Genel Başkan tarafından tensip edilecek bir hoca ile ayrıca Bölge Çalışma Müdürü, ... ve İşçi Bulma Kurumu Müdürü ile işçi Sigortaları Kurumu Müdürü tarafından Sendikacı işçilerimizin kültürleşmesini ve işlerinde gelişmesini sağlıyacak olan derslere başlamış olacaklar.

Bu açılacak olan seminere sadece Sendikanın üyesi bulunan işçi temsilcileri ile ayrıca Sendika temsilcileri iştirak edebileceklerdir. Bu bakımdan şimdiden sendikanın üyesi bulunmıyan işyerlerindeki işçi mümessilleri sendikaya müracaatla kayıtlarını yaptırmaya başlamış bulunmaktalar.

Ayrıca Sendika tarafından bütün işçi temsilcilerine durum yazılı olarak da bildirilmiş bulunmaktadır.

Çalışma Vekaleti Çalışma Umum Md: lüğü tarafından, Bütün Bölge Çalışma Md: lüklerine bir yazı gönderilerek, 3008 sayılı iş kanununun 32 nci maddesine istinaden çıkarılan (Asgari ücretler yönetmeliğinin 13 ncü maddesinin son fıkrasındaki (itirazın asgari ücret kararlarının tatbikini durdurmıyacağına) dair hükmünden sözde tatbikatında bazı güçlükler çıkıyor mülahazasiyle bunun kaldırılması cihetine gidilerek 2.3.959 tarihinden sonra çıkacak olan asgari ücretlerin bu esasa göre icrasını istemektedir.

Biz işçiler her geçen gün hayat standardımızı arttırıcı tedbirlerin çıkmasını beklerken buna bir yenisi aksi olarak tecelli etmiş bulunmaktadır.

Halbuki bu fıkra, işçilerin lehine olarak daha da iyi ve anlayışlı bir şekilde tadili mümkün olurdu. Bu husus işçiler arasında çok üzücü bir tepki yaratmıştır.

20 işçiden fazla çalışan işyerlerinde işçi mümessil seçimi yapılması devresine 1.Mart.959 tarihinden itibaren girilmiş olup bu devre 30.Mayıs.959 tarihinde sona ermiş olacaktır.

Her iki tek senede yapılan işçi mümessil seçimi hazırlıkları sendikaca tamamlanmış olup seçim yapan işyerlerinde namzet göstererek kazanmalarını sağlamaktır.

Mümessil seçimi yapmıyan işyerlerinde çalışan işçilerin durumları sendikaca takip edilmektedir.

Bu iş yerleri ayrıca Bölge Çalışma Müdürlüğüne bildirilmekte ve seçim yapmaları istenilmektedir.

Bu hususda Bölge çalışma Md: lüğü bilhassa sayın Müdür Orhan Arınç seçim yapmıyan işyerleri üzerinde de hassasiyetle durmaktadır.

Sendikamız üyelerinden ve işçi Mümessillerinden İbrahim Fahran çalışmış olduğu Kemal Dülgerler işyerinden işçi arkadaşların elbise ve sair haklarının korunması bakımından işinden atılmış ve durumu Sendika Bölgeye Aksettirmiştir. Bu işçi mümessilinin işine hakem kurulunca iadesi kuvvetle muhtemeldir.

Sendikamız sekreter vekili Kadri Olaç işyerinde bir kaza geçirerek sol el iki parmağını kaybetmiştir. Kendisine geçmiş olsun der Ve Allahtan, daha büyük kederden korumasını dileriz.

İzmir'de tanınmış kurt sendikacılarından muhterem merhum Adil Boğakaptan bir deniz motorundan ayağı kayarak beyin üstü düşme neticesinde kanama yapıp hayata gözlerini kapıyarak tanrının rahmetine kavuşmuştur, Bütün idealiyle tertemiz bir ruha, sahip bu kıymetli Sendikacımıza tanrıdan magfiretler diler, geride bıraktığı aile efradına baş sağlığı dileriz.

●

Bir müddet önce genel merkeze çağrılmış olan Türkiye Maden—İş Sendikası müfettişlerinden Ali İhsan Özdemir, tekrar İzmir bölge merkez şubesine gönderilmiştir.

Kısa bir zaman önce açılan ve hızla gelişmekte olan İzmir şubesini, işçi mümessilliği seçimi içinde bulunulan bu devrede genel merkez, İzmir kadrosunu takviye etmeyi düşünmüş ve müfettişe çalışmalarını üzerinde yürüteceği ana hatları havi talimat ve vazife vermiştir.

Sendika Üyelerine Zam Sağladı

(Baştarafı 2. de)

tün işçilerin iştirak ettiği bir toplantıda konuşan K. Türkler, işçilerin; ilk ziyaret sırasında bilhassa üzerinde durdukları Maden—İş yapı kooperatifi hakkında ve diğer ana mevzularda geniş izahat vermiştir. Türkler, konuşmasını alkışlar arasında bitirdikten sonra ilk olarak işçi mümessillerinden başlamak üzere işçilerin sendikaya giriş kayıtlarına geçilmiştir.

Maden—İş Gazetesi, işçi arkadaşları ve Türkiye Maden—İş Sendikasını tebrik eder, başarılar diler.

Sendika Mevlid Okuttu

Türkiye Maden - İş Sendikası, iş başında şehit olan işçilerimiz ve bütün Türk şehitlerinin ruhunu taziz etmek için, 22 Mart pazar günü teravih namazından sonra Fatih camiinde —radyo ile de naklen yayınlanan— bir mevlût okutmuştur.

Memleketimizin en maruf mevlûthanlarının iştirakiyle tertiplenen mevlût, Fatih camiini hınca hınç dolduran bir kalabalık tarafından takip edilmiştir.

Bu vesile ile bayraklar ve filâmalarla donatılan cami, her zamankinden değişik haliyle dikkati çekmekteydi.

Maden—İş Gaeztesi, şehit işçilerimizin ve bütün Türk şehitlerinin aziz hâtırası önünde hürmetle eğilir.

Müessif Uçak kazasından memnunluk yarattı

BAŞBAKAN'IN KURTULMASI

Başvekil Adnan Menderes ve beraberindekileri taşıyan "Seç" uçağınn Londra civarında düşmesiyle hayatlarını kaybedenlerin ruhunu taziz etmek üzere Türkiye Maden—İş Sendikası Eğmir şubesi üyeleri bir mevlût okutmuşlardır. Bölgenin en maruf mevlûthanlarının iştirak ettiği bu dinî törene civar köy halkı da büyük bir alâka göstererek katılmıştır.

Ayrıca sayın Cumsurbaşkanı Celâl Bayar'a ve Başvekil Adnan Menderese feci ve müessif uçak kazası dolayısiyle duydukları teessürü ifade eden telgraflar çekilmiş ve "Milletimize geçmiş olsun" denmiştir.

Hikâye

Ustanın Evlenmesi

Yazan: KANAR

— Yanıma çırak olarak geldiğin zaman yemek yemesini bilmiyordun Seni yetiştirdim, usta ettim. Fakat artık seninle çalışamam.

— Ustam, hürmette kusurum ne ise, affet: senelerdir elinize su döktüm. Baba şefkati gösterdiniz, evlâdınız olarak dizinizin dibinden ayrılmadım, kabahatim nedir, onu söyleyin. Verin, elinizi öpeyimı yine buradan gideyim amma, bana kırgın kalmanızı hiç arzulamam. Emeklerinizi helâl ettirmek isterim, kırmayın beni..

— Hayır! Görmek istemiyorum seni, git patronun yanına, onunla konuş. Belki başka kısımda sana iş verir.

— Siz bana kırgın olduktan sonra neyin kıymeti kalır ki? Ben hayırlı evlât ve ustasının, hocasının memnun olacağı bir insan olmak azmindeyim. Ne oldu bilmiyorum Tam o beş senedir bana emek verdiniz, sizi sırtımda hacca götürmek isterken, hey Allahım...

— Verdiğim emekle usta olamadın .

— Eğer bu işê, gece gündüz çalışayım.

Ustasının huyunu gayet iyi bilen Muzaffer mendiliyle gözlerini silerek potronun kapısını vurdu, içeri girdiği zaman onu meşgul buldu.

— Özür dilerim efendim.

— Hayır, hayır iyi ki geldin; ben çağırtacaktım.

— Niçin efendim?

— İşinize son veriyorum.

Muzafferin başından aşağı kaynar su dökülmüş gibi oldu:

— Neden efendim.

— Ömer usta senden memnun değil.

— Bunca seneden sonra bir baba evlâdını bu şekilde...

— Üzülmeye değmez, senin gibi bir usta.

— Ustasının memnun olmadığı bir insan babasının kovduğu hayırsız evlâda benzer. Kendimi ona affettirebilseydim, bana dünya düz olurdu.

Muzaffer, mendili elinde nereye gittiğinin farkında olmadan yürürken; arkasından gelen bir ses üzerine döndü:

— Nereye gidiyorsun?

— Bilmiyorum Ahmet usta.

— Gel bakayım, seni senelerdir tanırım; hiç böyle görmemiştim.

— Ömer usta beni kovdu..

— Zararı yok evlâdım, senin gibi usta zor yetişir..

— Benim için hiç kıymeti yok. Öyle kıymetli bir insan..

— İyi ki rastladım. Muzaffer. Vardır bunda da bir hayır, artık ben ihtiyarladım; sana büyük itimadım var, işte dükkân, tezgâh. Çalış, bana öde... Senin olsun! Ne dersin evlâdım?.

— Yarın gelirim.

Muzafferin gecesini gündüze katarak çalışması boşa gitmiyordu. Kısa denecek zaman içersinde atölye ufak bir fabrika halini almaya başlamıştı. Nasıl yetiştiyse aynı şekilde genç istidatların en kısa zamanda olgun bir usta olmasına çalışıyordu. Bütün işçileri ondan memnun, atölye iş dolydu. Muzaffer usta bir yandan da yeni yeni siparişler alıyor ,yeni buluşları, bu arada onun yanında çalışıp sanat öğremek için can atan çocuklar, amma Muzaffer ustanın bir türlü yüzü gülmüyordu. Bu aralık sağdan soldan, artık evlenmesi lâzım geldiği kendisine söyleniyordu.

Nihayet tanıştırılan kız beğenmiş, birbirlerini seven iki genç nişan ve nikâhlarından sora düğü gecesi birbirlerine yakışır bir çift olarak davetlilerin huzurunda onları ağırlamakla meşguldü. Bir aralık Muzaffer, Ömer ustayı gördü.

— Hey Allahım, hayal mi görüyorum? Ustam beni affetmiş..

Heyecandan her tarafı titriyor, ne duyuyor, ne de düşünebiliyordu. Ustasına doğru yürüdü. Ömer usta, yerinden doğruldu. Senelerdir birbirine hasret kalmış baba oğul gibi kucaklaştılar. Muzeffer ağlıyordu. Ömer usta da...

— Evlâdım, ne mutlu bana bugünü de gördüm.

— Ustam, ustacığım!

— Bu saygı ve hürmetin değil mi seni her sahada yükseltiyor?.

Muzaffer, Ömer ustanın ellerini öpüyor, salonda sessizlik hüküm sürmekte. Herkes ne olduğunu anlıyamamıştı.

— Ustam, böyle fırsat bir daha elime geçmez, beni affettiğini ilân etmeni istiyorum.

— Affedecek bir şey yok evlâdım.

— Hayır, hayır...

— Saygı ve sevgi ile öğrenmesini bilen insan böyle olduğu müddetçe senin erşiemiyeceğin zirve yok. Madem ki arzu eliyorsun, söyleyeyim:

Sen çok güzel yetişmiştin, bir fabrikanın içinde kalmanı istemiyordum. Çünkü önünde uzun yıllar vardı, memleketin senden çok faydalanması icap ediyordu. Bir noktada duraklıyorduk.

Sen, bana çok alışmıştın, nasıl edelim, diye patronumla düşündük. Ancak çareyi seni kovmada bulduk, fakat zemini de hazırlamıştık. Şimdiki fabrikan atölye halde iken onu iş verenimiz satın aldı, senin için dükkânı devren aldığın zaman parayı bize ödüyordun, dükkânına gelen işler bizim aldığımız siparişlerdi. Sana veriyorduk. Çünkü temiz olacağından emindik. Hesaplarımızın doğru çıkışından hem iş verenim, hem de ben memnundum. Bir yandan da içimiz kan ağlyordu. Çünkü seni kırmıştık. İşte yanında bayan gelin elbiseleri içinde bir melek gibi bizi seyreden melek kızım, iş verenimizin küçük kızıdır. Nişanda biz bulunamadık. Nikâhında da yine korkuyorduk ki bize kızarsın. Bütün kurduğumuz hayaller birden çöker. Halbuki sen şu anda helâl süt emdiğini yine isbat ettin. Seninle iftihar bizler için hak yavrum. Bir ayağım çukurda, memlekete lâzım olanı yetiştirmek en büyük emelimizdir. Bana yardımcı olan iş verenimi şu kıymetli topluluğun huzurunda hürmetle selâmlarım. Kendileri de belki bir iki kelime konuşmak isterler..

— Böyle bir damada sahip olmak bana yetiyor..

Şiddetli alkışlarla durumu tebrik eden misafirler hayretle hep birbirlerinin yüzüne bakıyor, bir şeyler konuşuyorladı..

— Muzaffer, müsaade eder sen gelin kızıma, şu hediyeyi...

— Ustam, senin sağlığın yeter bizlere.

Ömer usta, senelerce uğraşarak yaptığı altın madalyonu geline hediye ederken:

— Oğlumu mesut edeceğinden eminim yavrum diyordu.

Gözleri yine nemli, beyaz saçları büyük işler başardığı zaman dağınıktı.

— Teşekkür ederim efendim.

— Teşekküre değmez, tam yirmi sene emek verdim. Allaha dua ediyorum, ölmeden lâyık olanın malı olsun diye..

Salondaki topluluk hediyeyi tetkikten kendini alamadı. Vaktin nasıl geçtiğini anlamıyan misaferler dağılırlarken, karşılıklı insanlıktan bahsediyorlardı...

İkinci Kotalarla Yurda Yüzelli Milyon Dolarlık Mal Girecek

İktisadi Koordinasyon Hey'eti karar Aldı

Maden - İş Başkanı Kemal Türkler, sendika müfettişleri İsmail Sığın ve Hâmit Tüzüne direktif verirken...

Ticaret vekili Hayrettin Erkmen, ikinci ithal kotaları hakkında dün bir beyanat vererek, ithalâtçılar için derpiş olunan 107 milyon dolarlık kotaya mukabil evvelki gün sona eren 1 aylık müracaat müddeti esnasında cem'an 236 milyon dolarlık ithal talebinde bulunulduğunu açıklamıştır.

Erkmen, beyanatında ez cümle şunları söylemiştir:

(İkinci ithal kotalarımızın ithalâtçılara ait olan kısmına müracaat müddeti dün akşam sona ermiştir.

ilindiği gibi, ikinci kotadan thalâççılar için 107 milyon ve sanayiciler için de 43 milyon dolarhk ithalât imkânı derpiu edilmiştir.

Müracaat müddetleri, ithalâtçılar için bir ay ve sanayiciler için 2 ay alarak tesbit edilmişti. Müracaat müddeti bitmiş bulunan ithalâtçı kotalarından yapılan talepleri nyekûnu 236 milyon doları serbest dövizli memleketler ile Avrupa Para anlaşması sahasına dahil memleketlere müteveccih bulunmaktadır. Bakiye 1 milyon dolar ise, anlaşmalı memleketlerden yapılan taleplerin mecmuunu göstermektedir.

Alâkalılar tarafından yüzde 15 leri peşinen selâhiyetli bankalara yatırılmış bulunan bu müracaatların tasnifine derhal başlanmıştır.

Özel Sektör işçilerine zam

— Baştarafı 1. de —

türlü istifade edemediğimiz Hakem Kurulları gelmektedir. Bu Kurullar, birbirlerini nakzeden kararlarla özel sektördeki işçilerin ücret seviyelerinin yükseltilmesini sağlıyamamaktadır. Bu yüzden de halen ödenmekte olan ücretler işçilerin ancak ertesi gün işe gidebilmesini temin edecek bir seviyede kalmaktadır.

GREV YASAĞININ KALDIRILMASINI İSTİYORUZ

Biz Sendika olarak işçilerin Ekonomik ve Sosyal haklarının gerçekleşebilmesi için GREV yasağının kaldırılmasına kaniiz. Grev hakkı tanındığı takdirde Çalışma Bakanının Bütçe Komisyonunda hazırladığını bildirdiği KOLLEKTİF İŞ AKDİ Kanununun yürümesi mümkün olacaktır. Komisyonda Bakanın hazırlandığını bildirdiği kollektif iş akdi tasarısını bu güne kadar göremedik. Fakat, öğrendik ki Bakanlık tasarıyı Sanayi Odalarına göndermiş ve mütalâalarının bildirilmesini istemiştir. Tasarının sanayi odalarına gönderilmesinde biz Sendika olarak hiç bir gayri tabiilik görmüyoruz. Elbette EMEKLE SERMAYEYİ müştereken ilgilendiren bu mevzuda Sanayi odalarının mütalâası alınacaktır. Ancak, emeği temsil eden biz Sendikalara da bu tasarı hakkındaki mütalâalarının sorulmasını istedik. Zira, bu gibi meselelerde teşrî ve icra organlarının tarafları tefrik etmeksizin hareket etmesi bütün dünyada Demokratik icaplardan sayıldığını zannediyoruz. Biz maalesef metnini göremeğimiz tasarı hakkında bir şey diyemiyeceğiz. Ancak, Kollektif akidden anladığımız şudur:

KOLLEKTİF AKİD

Kollektif akid, Emekle Sermayeyi bir birine karşılıklı olarak saygı ve anlayışa sevkeden iktisadî mücadeleleri bertaraf etmek suretile iş ve sanayi hayatında sulh ve sükûn temin eden ve bu suretle meşru ve hukuki bir nizam sağlayan iktisadî ve Sosyal bir vesikadır. Kollektif Akid bütün Demokrasi dünyasında tarafların, yani işçileri temsileden sendikalarla işverenler arasında serbest pazarlık suretile tekevvün eder. Bu itibarla kollektif anlaşma olmadığı takdirde, taraflar ihtilâflarını resmi bir otoriteye değil (MECBURİ TAHKİM, Viyâlet Yüksek Hakem Kurulları gibi) tarafların doğrudan doğruya serbest iradelerile müştereken seçecekleri tarafsız ve serbest hakemler yolu ile (İHTİYARİ HAKEM) halletmeleri lâzım gelir. Keza, GREV ve LOKAVT müessese selerine yer verilmediği ahvalde kollektif akid müessesesinin de nasıl işliyeceğini Sendika olarak anlayamamaktayız.

VERGİ ADALETİ İSTİYORUZ

Bu bakımdan yıllarca evvel o günün şartlarına göre hazırlanmış olan gelir vergisi hadleri ve indirimleri, bu günkü hayat pahalılığı karşısında manâsını kaybetmiştir. Bu nisbetlerin de işçi lehine yeniden ayarlanmasını bir vergi adaleti olarak temenni ediyoruz.

Sendikalar birliği

— Baştarafı 1. de —

şinde koşmaktadır. Tahsilsizlik ve cehalet cemiyetimizi, kara pençesi altına her gün biraz daha almakta, sigorta ve devlet hastahanelerinde işçiler günlerce sıra beklemektedirler. Bu ise Millî istihsalin başlıca unsurlarından biri olan insan gücünün hesapsızca harcanmasından başka bir şey değildir. Bu gidişi durdurmak Millî bir vazifedir. Biz yaraya ışık tutmakla vazifemizi yapıyoruz. Gerekli ameliyatı yapmak bu işte iktidarı olanlara düşmektedir. Artık işçiler bu feci şartlar altında yaşamaktan kurtarılmalıdır. Resmi İstatistikler bir yana, hiç olmazsa, bir işçinin eline memurlara tanınan asgarî ücretin geçmesini sağlayacak bir kanun çıkarılmasını, Asgarî ücretin tesbitinde, en az üç nüfusun geçiminin dikkate alınmasını, İhtiyaç maddeleri fiyatları ve paranın satın alma gücü hesaplanarak alçalan ve yükselen (Echelle Mobile) oynak merdiven sisteminin ihdasını, Gelir vergisi indirim hadlerinin yükseltilerek, en az 300 liradan vergi alınmamasının temini sayın millet vekillerimizden istiyoruz.

Devlet ya, müdahale ederek kanun yolu ile bu eşitsizliği ortadan kaldırmalı, veya, işçi ile işverenin ÇALIŞMA ve ÇALIŞTIRMA hürriyetlerini, yani GREV ve LOKAVT müessesesini ihdas ederek serbest pazarlık imkânlarını taraflara vererek garp demokrasilerinde olduğu gibi, hakem mevkiinde kalmalıdır.)

Sosyal mevzuata

— Baştarafı 1. de —

kuruluşuna da hızla geçilmiş ve buna muvazî olarak, iş hayatının düzenlenmesi emek ve sermaye münasebetlerinde içtimaî adalet prensiplerinin tesisi, iş gücünün değerlendirilmesi gibi sosyal mülâhazalarla daha 1921 tarihlerinde çıkarılmış olan ve Zonguldak Kömür Havzası işçilerine sağlanan bu hak ve menfaatler diğer Devlet Demir Yolları, Askerî Fabrikalar, Tekel İdaresi gibi Devlet Müesseselerine de teşmil edilmeye başlamışdır.

Diğer taraftan işçilerin haklarını Umumî Hukuk Kaideleri içinde koruyan Medenî Kanun, Borçlar Hukuku, Umumî Hıfzısıhha Kanunu gibi ileri Batı Mevzuatı da peşi sıra Sosyal Münasebetleriyle Sına'î hayatımızda yer almaya başlamış ve nihayet 1936 tarihinde ana kanun olan 3008 sayılı İş Kanunu, İş Hayatını Sınıf ve Meslek menfaatlarını düzenlemek, işçi ve İşveren Münasebetlerinden doğacak Anlaşmazlıkları Barıştırıcı ve Uzlaştırıcı bir unsur olarak önlemek, kısaca Sosyal Hayata bir düzen vermek Maksat ve gayesiyle çıkarılmıştır.

Gelecek yazılarımızın konusu Çalışma Vekâletinin kuruluşu, ve görevleri olacaktır.

BEDİİ SÜNGÜTAY

Maden iş'e bina

— Baştarafı 1. de —

imkânsızlıkları dolayısiyle bir türlü kuvveden fiile çıkaramadığımız tasavvurlarımızı bu vesile ile yakın zamanda tatbik mevkiine koyabilmek ümidi bizi fazlasiyle sevindirmektedir" demektedrler.